

BRYTYJSKA POLICJA

Funkcjonariusze policji noszą broń palną tylko w wyjątkowych okolicznościach.

gov.uk lub wysyłając skargę mailiem na adres enquires@ipcc.gsi.gov.uk.

ZATRZYMANIE STOP AND SEARCH

Policja ma prawo zatrzymać i przeszukać każdą osobę. Zatrzymany musi być traktowany z szacunkiem i może poprosić o kopię formularza 5090 z danymi ofi-cera dokonującego zatrzymania oraz wyjaśnieniem powodu zatrzymania.

Kontrola osobista może zostać przeprowadzona wyłącznie przez funkcjonariusza tej samej płci.

Więcej informacji:

www.apa.police.uk

W Wielkiej Brytanii nie ma obowiązku posiadania przy sobie dokumentów tożsamości. W razie zatrzymania należy jedynie podać imię nazwisko oraz adres zamieszkania.

KONTAKT Z POLICJĄ

W razie znalezienia się w bezpośrednim niebezpieczeństwie, w przypadkach nagłego zagrożenia życia, poważnych przestępstw, lub kiedy jest się świadkiem popełnianego właśnie przestępstwa, gdy konieczna jest natychmiastowa interwencja policji należy dzwonić na numer **999** (istnieje możliwość rozmowy także w języku polskim). Rozmowy z tym numerem są bezpłatne z jakiegokolwiek telefonu. Z telefonu komórkowego można również dzwonić pod numer **112**.

SKARGI NA POLICJĘ

Skargę na funkcjonariusza policji można złożyć osobiście w każdym komisariacie (*enquiry office*). Można również skontaktować się z *Independent Police Complaints Commission* pod numerem telefonu **0845 3002 002**, wypełniając formularz na stronie www.ipcc.

PAMIĘTAJ!

Niezgodne z prawem jest:

- » **zaśmiecanie miejsc publicznych,**
- » **zakłócanie porządku publicznego przez osobę w stanie nietrzeźwym,**
- » **posiadanie noża, rozpylaczy zawierających gaz oraz jakiegokolwiek innej broni w miejscach publicznych nawet do obrony własnej,**
- » **posiadanie broni palnej bez zezwolenia,**
- » **akty wandalizmu np. rysowanie graffiti na ścianach.**

NARKOTYKI

Posiadanie, używanie oraz dostarczanie narkotyków (np. marihuana, heroina, kokaina) jest niezgodne z prawem. Policja prowadzi regularne działania przeciwko dealerom narkotykowym.

ALKOHOL

Sprzedawanie alkoholu osobom poniżej 18-ego roku życia jest nielegalne.

Nie wolno spożywać alkoholu w miejscach publicznych oznaczonych jako: *alcohol-free zone* (strefa wolna od alkoholu).

W lokalach z koncesją legalnie spożywać alkohol mogą jedynie osoby, które ukończyły 18 lat, a niezgodne z prawem jest sprzedawanie alkoholu osobom nietrzeźwym.

PAPIEROSY

Od 1 lipca 2007 obowiązuje zakaz palenia w miejscach publicznych.

Pełne informacje znajdują się na stronie: www.smokefreeengland.co.uk

PRZEMOC DOMOWA

Zgodnie z prawem przemoc domowa to groźby, przemoc lub nękanie (fizyczne, psychiczne, seksualne, emocjonalne lub ekonomiczne) pomiędzy dorosłymi, którzy są w związku partnerskim lub są członkami tej samej rodziny.

Przemoc może mieć miejsce w małżeństwie, bądź konkubinacie. Ofiarami mogą być zarówno kobiety, jak i mężczyźni. Przemoc bardzo często skierowana jest również przeciwko dzieciom.

Ludzie doświadczają przemocy domowej bez względu na narodowość, wiek, orientację seksualną, pochodzenie etniczne czy niepełnosprawność.

Mimo że napastnik za tę sytuację często obwinia swoją ofiarę, należy pamiętać, że nie ma usprawiedliwienia dla przemocy domowej i odpowiedzialność zawsze ponosi osoba dopuszczająca się opisanych wyżej zachowań.

Pamiętaj, że masz prawo czuć się bezpiecznie we własnym domu.

Przemoc domowa rzadko jest przypadkiem jednorazowym. Akty przemocy zwykle stają się coraz częstsze i poważniejsze.

Przypadki przemocy w rodzinie należy zgłaszać na policję, która może pomóc ochronić ofiarę przemocy przed dalszą krzywdą oraz skierować je do właściwych organizacji, które udzielają wsparcia w takich sytuacjach.

Program Wsparcia Społecznego

dla kobiet z Europy Wschodniej

- Jeśli boisz się swojego partnera albo innego członka rodziny, na przykład brata, ojca, wujka lub kogoś z dalszej rodziny
- Jeśli czujesz się odizolowana, osamotniona
- Jeśli Twój partner kontroluje Cię, jest obsesyjnie zazdrosny i zaborczy, groził Ci lub uderzył

Możemy Ci pomóc

Program Wsparcia Społecznego Refuge zatrudnia osoby, które mówią po polsku, wysłuchają w zaufaniu i zaoferują praktyczne i emocjonalne wsparcie kobietom z Europy Wschodniej, które doświadczają przemocy od partnera, byłego partnera lub członka rodziny.

Pamiętaj - nie jesteś sama. Przemoc domowa jest przestępstwem. Żadna kobieta nie jest odpowiedzialna za zachowania mężczyzny.

Zadzwoń do nas: 020 8453 7190 / 020 8453 7173
lub napisz: communityoutreachreferral@refuge.org.uk

Prawo na codzień

Pomoc oferują:

- » *National Domestic Violence* - 0808 2000 247 (numer bezpłatny, czynny całą dobę, możliwość rozmowy w języku polskim przy pomocy tłumacza),
- » *Foyle Women's Aid* - 0800 917 1414 (numer bezpłatny, czynny całą dobę)
www.foylewomensaid.org
- » *National Centre for Domestic Violence (NCDV)* - 08709 220 704
www.ncdv.org.uk
- » *National Child Protection Line* - 0800 022 3222 (numer bezpłatny),
- » *NSPCC Child Protection Helpline* - 0808 800 5000,
- » *Childline* - 0800 1111 (numer bezpłatny, dla dzieci i młodzieży).

KTO MOŻE POMÓC

Crimestoppers

Niezależna organizacja charytatywna, do której można anonimowo zgłaszać przestępstwa.

- » 0800 555 111 - infolinia, która działa 24 godziny na dobę, siedem dni w tygodniu. Przesłanie formularza można również zgłaszać wypełniając formularz na stronie:
www.crimestoppers-uk.org

Open Out Scheme

Niezależna służba, do której mogą zgłaszać się ofiary przestępstw na tle etnicznym, religijnym lub seksualnym. Śledztwo będzie prowadzone tylko za zgodą osoby pokrzywdzonej.

Przesłanie formularza można zgłaszać również za pomocą internetu:
www.report-it.org.uk

Victim Support

Niezależna organizacja charytatywna pomagająca ludziom, którzy stali się ofiarami przestępstw.

Służy ona bezpłatnymi, poufnymi poradami, praktyczną pomocą oraz wsparciem emocjo-

nalnym:

- » 0845 3030 900 - infolinia Victim Support
www.victimsupport.org

Witness Service

Organizacja, która udziela porad świadkom m.in. w czasie procesu sądowego. Adres najbliższego biura można znaleźć na stronie:

- » www.victimsupport.org.uk/Contact%20us

Samaritans (Samarytanie)

Pracują 24 godziny na dobę, dostarczając poufnych porad oraz wsparcia emocjonalnego. Aby dowiedzieć się czegoś więcej można skontaktować z ich strony internetowej:

- » www.samaritans.org
- » 08457 90 90 90 - infolinia.

Rape Crisis

Pomoc i wsparcie dla ofiar przemocy seksualnej:

- » www.rapecrisis.org.uk

BULLYING

Mianem *bullingu* określa się tyranizowanie słabszych oraz przemoc w szkole.

Bullying to wszelkiego rodzaju zachowania o charakterze prześladowania, akty fizycznej przemocy, gróźby oraz inne formy werbalnej agresji stosowane wobec osób słabszych.

- » *Kidscape* - organizacja udzielająca porad oraz wsparcia dzieciom, które są ofiarami przemocy w szkole oraz ich rodzicom; 08451 205 204 - infolinia dla rodziców,
www.kidscape.org.uk
- » *Childline* - 08001111 - darmowa linia wsparcia dla dzieci,
www.childline.org.uk
- » *Parentline* - 0808 800 2222 - infolinia dla rodziców,
- » *BullyingUK*
www.bullying.co.uk
- » *Anti-Bullying Alliance (ABA)*
www.anti-bullyingalliance.org.uk
aba@ncb.org.uk

INNE PRZESTĘPSTWA

Każde przestępstwo powinno być zgłoszone na policję. Jest to szczególnie ważne przy kradzieży dokumentów. Zawsze warto zapytać o numer protokołu, który może okazać się przydatny, np. przy ubieganiu się o odszkodowanie lub przy składaniu wniosku o nowy paszport (w przypadku kradzieży dokumentów tożsamości).

PRZESTĘPSTWA Z WYKORZYSTANIEM DANYCH OSOBOWYCH (ID FRAUD)

W Wielkiej Brytanii coraz większym problemem są przestępstwa związane z kradzieżą tożsamości. Przestępcy dla osiągnięcia korzyści majątkowej wykorzystują cudze dane osobowe, np. zakładają konto bankowe wykorzystując dane innej osoby i następnie je zadłużają. Ofiara o przestępstwie dowiaduje się zazwyczaj, gdy otrzyma wezwanie do zapłaty należności, o których nic nie wie.

Jak działają przestępcy?

- » Przeszukują kosze na śmieci w poszukiwaniu wyciągów z konta, korespondencji w sprawach podatkowych, starych rachunków za wodę czy prąd lub dokumentów ubezpieczeniowych.
- » Przestępca często mieszka w tym samym budynku co ofiara i ma dostęp do jej poczty np. poprzez korzystanie z tej samej skrytki pocztowej.
- » Korzystają także z informacji zostawianych na stronach internetowych. Mogą również wysyłać maile przypominające te np z banku z pytaniem o informacje osobiste.
- » Mogą także skopiować informacje z karty w czasie płacenia lub korzystania z bankomatu.
- » Przestępcy często dzwonią podając się za pracowników banku, councilu lub policji z prośbą o uaktualnienie danych osobowych.

- » Mogą również użyć kradzionych lub znalezionych dokumentów.

Jak się chronić?

- » Zawsze zgłaszaj na policję utratę dokumentów takich jak paszport czy dowód osobisty.
 - » Zawsze niszczone ważne dokumenty przed ich wyrzuceniem.
 - » Za każdym razem, gdy zmieniasz adres zamieszkania informuj o tym bank i inne instytucje, z którymi jesteś w ciągłym kontakcie. Zawsze korzystaj również z usługi *Royal Mail Redirect*, aby przekierowywać pocztę pod nowy adres.
 - » Jeżeli wyjeżdżasz na dłuższy czas rozważ usługę *Keep Safe* - poczta przechowuje całość korespondencji przez okres do dwóch miesięcy i dostarcza ją po Twoim powrocie.
 - » Jeżeli dzielisz ten sam adres z wieloma innymi osobami, do których nie masz zaufania, możesz skorzystać z usługi pocztowej o nazwie *PO boxes* (skrytka pocztowa).
- Więcej informacji na stronie:**
<http://www.royalmail.com>
- » Nie korzystaj z bankomatu, jeśli zaobserwujesz coś podejrzanego. Przy płaceniu kartą nigdy nie trać jej z oczu.
 - » Sprawdź wiarygodność dzwoniącego. Zapytaj o jego imię i nazwisko. Oddzwonź do instytucji, z której do Ciebie dzwoniono i poproś o połączenie z tą osobą.
 - » Dokumenty przechowuj w bezpiecznym miejscu. Nigdy nie zostawiaj ich w samochodzie. Nie noś również wszystkich dokumentów przy sobie.
 - » Jeżeli list z kartą bankową lub wyciągiem z banku nie przyszedł w wyznaczonym czasie, skontaktuj się z bankiem.
 - » Nikomu nie podawaj swojego numeru PIN

Konsulting dla biznesu.

- Rejestracja spółek
- Rejestracja znaków firmowych (Trade Mark)
- Rejestracja VAT
- Prawo pracy (umowy, zarządzanie kadrami)
- Wdrażanie procedur BHP (Health and Safety)
- Pisanie i negocjowanie umów
- Zarządzanie projektami
- Reprezentacja firm na spotkaniach biznesowych
- Odzyskiwanie długów
- Szkolenia i tłumaczenia

Tel:020 8882 5609
Mob:079 3913 7565
077 4704 6111

Email:info@businessconcept.ltd.uk
www.businessconcept.ltd.uk

karty do bankomatu, nigdzie go również nie zapisuj.

Więcej informacji:

www.cifas.org.uk
www.identitytheft.org.uk

STRAŻ POŻARNA

Do straży pożarnej można się zwrócić po bezpłatne porady w zakresie rozpoznawania zagrożeń pożarowych, instalacji darmowych czujników dymu oraz zachowania się w czasie pożaru.

Czujniki dymu to urządzenia alarmowe wykrywające dym w najwcześniejszym stadium

pożaru, co pozwala na bezpieczną ewakuację. Powinny one zostać zainstalowane na każdej kondygnacji, ale nie w kuchni, gdzie mogą być przypadkowo aktywowane.

W razie pożaru należy dzwonić na numer **999**.

KIEROWCY

JAZDA NA ROWERZE

Rower musi posiadać sprawne hamulce oraz przednie i tylne światła do jazdy po zmierzchu.

Rowerem nie można poruszać się po autostradach oraz ścieżkach, które nie są oznaczone jako rowerowe. Jazda na rowerze pod wpływem narkotyków lub alkoholu jest niezgodna z prawem. Zabronione jest także przewożenie pasażera na rowerze przeznaczonym dla jednej osoby.

Kierowca musi posiadać prawo jazdy ważne na terenie Wielkiej Brytanii, ubezpieczenie dla kierowcy danego pojazdu, certyfikat MOT dla samochodów starszych niż 3 lata (odpowiednik polskiego badania technicznego) oraz *Tax Disc* (okrągła naklejka zaświadcząca o opłaceniu podatku za samochód umieszczona na przedniej szybie).

PRAWO JAZDY

Wielka Brytania honoruje prawa jazdy wydane przez inne państwa członkowskie UE, co oznacza, że obywatele Polscy mieszkający na terenie WB nie mają obowiązku wymiany prawa jazdy. Mogą oni posługiwać się polskim dokumentem do 70-tego roku życia (45-go

w przypadku kierowców samochodów ciężarowych oraz autobusów), kiedy to zgodnie z prawem brytyjskim muszą prawo jazdy odnowić.

Posiadacze polskiego prawa jazdy są uprawnieni do prowadzenia pojazdów wszystkich kategorii nim objętych do czasu utraty przez dokument ważności lub do momentu kiedy osiągną wiek zobowiązujący do odnowienia dokumentu.

Osoby które nie posiadają ważnego prawa jazdy, muszą złożyć wniosek (dostępny m.in. na poczcie) o prawo jazdy tymczasowe (*Provisional Driving Licence*), a następnie po odbyciu kursu zapisać się na egzamin z teorii i praktyki, by otrzymać prawo jazdy pełne.

Wszyscy kierowcy muszą spełniać minimalne brytyjskie wymagania wiekowe:

- » samochód osobowy i motocykl - 17 lat,
- » pojazdy średnich rozmiarów - 18 lat,
- » duże ciężarówki i autobusy - 21 lat.

Jeśli chcesz wymienić polskie prawo jazdy na angielskie wystarczy udać się do urzędu pocztowego (*Post Office*) i poprosić o druk D1 oraz zestaw aplikacyjny D750 (karta ze zdjęciem), wypełniony druk należy odesłać

Prawo na codzień

do DVLA adres: DVLA - Swansea, SA99 1BU

Więcej informacji na temat prawa jazdy w Wielkiej Brytanii można uzyskać na stronie DVLA www.dvla.gov.uk lub dzwoniąc pod numer 0870 240 0009 (od 8:00 do 20:30 pon. - pt., od 8:30 do 17:30 w soboty).

UWAGA!

Posiadacze prawa jazdy z uprawnieniami zawodowymi (np. kierowcy autobusów) są zobowiązani do zarejestrowania się w DVLA i otrzymania tzw. „części papierowej” brytyjskiego prawa jazdy. Szczegóły na stronie internetowej DVLA.

REJESTRACJA POJAZDU

Polskie samochody poruszające się po drogach Zjednoczonego Królestwa są zwolnione z obowiązku rejestracji pod warunkiem, że łączny okres pobytu w Wielkiej Brytanii nie przekracza 6 miesięcy w ciągu roku kalendarzowego.

Wyjątek ten (zarządzenie 83/182 zagwarantowane przez Wspólnotę Europejską) pozwala, pojazdowi należącemu do obywateli Unii Europejskiej na poruszanie się w zasięgu oraz pomiędzy krajami członkowskimi Unii bez potrzeby rejestracji oraz płacenia cła.

Oznacza to, że osoba kwalifikująca się jako wizytor musi mieć stałe miejsce zamieszkania poza Zjednoczonym Królestwem i przebywać tam z powodów osobistych lub zawodowych przynajmniej przez okres 185 dni w roku. Pojazd, który porusza się na terenie w Wielkiej Brytanii podlega wówczas wymogom rejestracyjnym w Polsce.

Kierowca, który osiedla się w Wielkiej Brytanii musi zarejestrować samochód w ciągu 6 miesięcy. W tym celu należy udokumentować od kiedy samochód znajduje się na terenie Zjednoczonego Królestwa. Policja może przejąć i zniszczyć niezarejestrowany pojazd.

UWAGA!

Policja często kontroluje samochody dostawcze na polskich numerach rejestracyjnych. Jeśli używasz takiego pojazdu w celach zarobkowych na terenie Zjednoczonego Królestwa powinieneś zarejestrować go w DVLA.

Rejestracji samochodu można dokonać w najbliższym oddziale DVLA:
www.dvla.gov.uk

Więcej informacji o rejestracji pojazdów można otrzymać pod numerem telefonu 0870 240 0010.

UBEZPIECZENIE

Samochody zarejestrowane na terenie Zjednoczonego Królestwa (niezależnie czy się poruszają, czy są zaparkowane na ulicy) muszą być ubezpieczone przez firmę zaaprobowaną w tym kraju.

Jazda nieubezpieczonym samochodem grozi karą w wysokości minimum £200, 6 punktami karnymi, a policja może przejąć i zniszczyć samochód.

W Wielkiej Brytanii dostępne są trzy rodzaje ubezpieczeń:

- » *Third Party Insurance* - ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej (OC), które pokrywa koszty roszczeń przeciwko kierowcy. Tak jak w Polsce posiadanie tego ubezpieczenia jest obowiązkowe.
- » *Third Party Fire & Theft* - ubezpieczenie AC od pożaru i kradzieży.
- » *Fully Comprehensive Insurance* - pełen zakres ubezpieczenia AC.

Informacje udzielane przy wypełnianiu podania o ubezpieczenie muszą być zgodne z prawdą, inaczej ubezpieczenie nie będzie

ważne. Podawanie fałszywych informacji jest karalne.

Specjalne oferty ubezpieczeniowe dostępne są dla kierowców, którzy w przeszłości nie spowodowali wypadków. Niektóre firmy ubezpieczeniowe akceptują przetłumaczone na język angielski dokumenty z Polski.

Adresy firm ubezpieczeniowych znaleźć można w książkach telefonicznych.

Na stronie www.confused.com można porównać oferty różnych firm ubezpieczeniowych. Zazwyczaj na ubezpieczeniu jest napisane, kto jest upoważniony do prowadzenia pojazdu. Jeżeli inna osoba ma prowadzić Twój samochód, upewnij się, że ma własne ubezpieczenie na prowadzenie pojazdu

CERTYFIKAT SPRAWNOŚCI TECHNICZNEJ POJAZDU - MOT

Pojazdy, które są zarejestrowane na terenie Zjednoczonego Królestwa, a mają więcej niż trzy lata, muszą co roku być poddawane przeglądowi technicznemu (*MOT - Ministry of Transport Certificate*). Przegląd ważny jest przez okres 12 miesięcy.

Testy MOT wykonywane są przez lokalnych mechaników samochodowych. Dane kontaktowe warsztatów diagnostycznych znaleźć można w książce telefonicznej oraz w Yellow Pages.

Osoba poproszona przez policjanta o certyfikat sprawności technicznej pojazdu musi go okazać.

Jeżeli nie jest to możliwe natychmiast, certyfikat ten musi być dostarczony na posterunek policji w ciągu siedmiu dni. Nie dostosowanie się do tego wymogu jest karalne.

PODATEK DROGOWY - ROAD TAX

Każdy pojazd, który jest używany lub zapar-

kowany na drogach publicznych musi posiadać (umieszczony w widocznym miejscu) tzw. *Tax Disc*, okrągły dokument potwierdzający zapłatę podatku drogowego. Aby kupić *Tax Disc* trzeba posiadać ważne MOT. Pojazd musi być również ubezpieczony.

Podatek drogowy opłaca się na pocztę na okres 6 lub 2 miesięcy. Kolejne formularze na przedłużenie podatku wysyłane są do właściciela pojazdu automatycznie. Osoby, które nie zapłacą podatku i nie złożą oświadczenia, że pojazd nie jest używany mogą zostać surowo ukarane. Jeżeli pojazd nie będzie miał *Tax Disc* na przedniej szybie, może zostać przez policję usunięty z drogi.

Używanie *Tax Disc*, który należy do kogoś innego jest nielegalne.

WYPADEK DROGOWY

Kierowcy uczestniczący w wypadku mają obowiązek zatrzymać się i podać swoje nazwiska, adresy oraz nazwy ubezpieczycieli pozostałym zainteresowanym kierowcom, a także działającym w ich imieniu osobom. Jeżeli ktoś został ranny, trzeba wezwać policję.

POMOC DROGOWA

Całodobową pomoc drogową zapewniają *Automobile Association (AA)*, *Royal Automobile Club (RAC)* i *National Breakdown (NB)*.

Na autostradach serwis AA i RAC można wezwać z telefonu na poboczu, z innych miejsc dzwonić można bezpłatnie pod numery:

- » 0800/887 766 (AA),
- » 0800/828 282 (RAC),
- » 0800/400 600 (NB).

ALKOHOL

Zabronione jest prowadzenie samochodu (jak również siedzenie na siedzeniu kierowcy

Prawo na codzień

w samochodzie, który się nie porusza) pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

Dopuszczalna ilość alkoholu we krwi to 80 miligramów alkoholu w 100 mililitrach krwi.

Prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu grozi:

- » odebraniem prawa jazdy na minimum 12 miesięcy,
- » karą więzienia w wysokości do 6 miesięcy,
- » grzywną w wysokości do £5,000.

PASY BEZPIECZEŃSTWA

Wszystkie osoby podróżujące samochodem muszą mieć zapięte pasy.

Dzieci do 12-ego roku życia lub mające mniej niż 135 cm wzrostu muszą podróżować w fotelikach lub używać specjalnej poduszki.

TELEFONY KOMÓRKOWE

Podczas prowadzenia samochodu zabronione jest korzystanie z trzymanego w ręku telefonu komórkowego.

Grozi za to kara w wysokości £60 oraz 3 punkty karne.

OGRANICZENIA PRĘDKOŚCI

W Zjednoczonym Królestwie obowiązuje ruch lewostronny. Ograniczenia prędkości wynoszą:

- » 30 mil na godzinę (46 km/h) - w oświetlonym terenie zabudowanym, jeśli nie ma innych znaków określających ograniczenia prędkości,
- » 60 mil na godzinę (96 km/h) - „krajowe” ograniczenie prędkości,
- » 70 mil na godzinę (112 km/h) - można jechać na drodze szybkiego ruchu, na której obowiązuje krajowe ograniczenie prędkości,
- » 70 mil na godzinę (112 km/h) - maksymalna prędkość na autostradzie (motorway, oznaczenie literą „M”).

Występują również ograniczenia prędkości 20, 40 oraz 50 mil na godzinę - należy uważnie patrzeć na znaki drogowe.

PRZEKROCZENIE PRĘDKOŚCI

Na terenie Wielkiej Brytanii zainstalowanych jest bardzo dużo kamer policyjnych, które ułatwiają kontrolowanie przestrzegania ograniczeń prędkości oraz świateł drogowych.

Jeżeli kierowca otrzyma 12 lub więcej punktów karnych podczas jazdy na terenie Wielkiej Brytanii, sąd może pozbawić go prawa jazdy na okres minimum 6 miesięcy.

CONGESTION CHARGE

Jest to opłata za przejazd samochodem przez centrum Londynu.

Kierowca przejeżdżający przez strefę *Congestion Charge* (wyznaczone strefy w centrum miasta) między 7:00 rano a 18:00 po południu od poniedziałku do piątku jest zobowiązany do uiszczenia dziennej opłaty.

Pojazd rejestrowany jest przez kamery, które kontrolują wjeżdżające w strefę opłat samochody.

Wprowadzenie tych przepisów miało zachęcić mieszkańców Londynu do korzystania z innych środków lokomocji oraz zapobiec korkom ulicznym i zanieczyszczeniu środowiska.

Dzienna opłata wynosi £8 jeśli jest płacona tego samego dnia, natomiast £10 następnego dnia.

Więcej informacji:

(np. gdzie można zapłacić lub kto jest zwolniony z tych opłat) można uzyskać na stronie www.tfl.gov.uk/roadusers/congestioncharging lub dzwoniąc pod numer 0845 900 1234.

Każdy przejazd przez centrum bez opłaty rejestrowany jest przez kamery, które kontrolują wjeżdżające w strefę opłat samochody, grzywna w wysokości £120 zostanie przesłana na adres zarejestrowanego właściciela pojazdu.

UWAGA!

Samochody na polskich numerach rejestracyjnych nie są wyłączone z obowiąz-

ku płacenia. Zdarza się, że nieświadomi kierowcy zastają dziesiątki mandatów po powrocie do Polski.

ABONAMENT TELEWIZYJNY

W Wielkiej Brytanii, aby korzystać z urządzeń umożliwiających odbieranie sygnału telewizyjnego (np. telewizor, odtwarzacz video lub DVD, komputer z kartą telewizyjną), należy opłacić abonament telewizyjny (TV Licence).

Korzystanie z tych urządzeń do oglądania lub nagrywania programów telewizyjnych

bez opłaconego abonamentu jest niezgodne z prawem i grozi grzywną w wysokości do £1000.

Więcej informacji na temat abonamentu telewizyjnego (także w języku polskim) znaleźć można na stronie:

www.tvlicensing.co.uk

OCHRONA PRAW KONSUMENTA

W Wielkiej Brytanii ochroną praw konsumenta zajmuje się *Office of Fair Trading*.

telefon: **0845 722 4499**
www.oft.gov.uk

Consumer Direct

Finansowany przez rząd Consumer Direct udziela konsumentom informacji dotyczących ich praw, jak również służy radą osobom, które zamierzają dopiero kupić określone towary, np. samochód czy telefon komórkowy.

Infolinia dla konsumentów:

(pon.-pt. w godz. 8:00-18:30 oraz w soboty w godz. 9:00-13:00): **08454 04 05 06**

Skargi można wysłać również drogą pocztową na adres:

*Consumer Direct, P.O. Box 833
Moulton Park, Northampton NN3 0AN
www.consumerdirect.gov.uk*

Na stronie internetowej znaleźć można wyjaśnienie wszystkich praw przysługujących konsumentom wraz z dokładnym opisem postępowania w sprawach skarg konsumenckich.

REZYDENCJA TYMCZASOWA

Obywatele krajów, które stały się członkami Unii Europejskiej po 1 maja 2004 mają prawo starania się o przyznanie im statusu tzw. rezydenta tymczasowego. *UK-registration Certificate* jest obecnie przyznawany bezterminowo.

Rezydentura jest potwierdzeniem prawa do przebywania na obszarze Zjednoczonego Królestwa zgodnie z prawem Unii Europej-

skiej w odniesieniu do jej nowych członków.

Registration Certificate może mieć bardzo istotne znaczenie w przypadku osób wchodzących w zależności finansowe takie jak: kupno mieszkania, domu, pożyczki, inwestycje, itp.

Home Office dokładnie określił zasady przyznawania prawa rezydenta tymczasowego.

Osoby ubiegające się o taki status muszą

Prawo na codzień

wykazać, że ich pobyt w Wielkiej Brytanii nie jest jedynie krótkim pobylem czasowym oraz że spełniają określone wymogi w zakresie zatrudnienia, samozatrudnienia bądź samowystarczalności finansowej i zamierzają pozostać tutaj na dłuższy okres czasu.

Status zatrudnienia należy udokumentować poprzez dostarczenie odpowiednich dokumentów.

Osoby nieposiadające pracy bądź będące w trakcie jej poszukiwania mogą liczyć się z odrzuceniem ich wniosku.

Ponadto ważny jest okres przebywania na terenie Zjednoczonego Królestwa. Osoby przebywające tu krócej niż 12 miesięcy lub niemogące wykazać przynajmniej 12-miesięcznego zaangażowania w legalną pracę, nie mogą starać się o temporary residence permit. W podobnej sytuacji są osoby niepracujące, korzystające z zasiłków socjalnych.

Elementem, który decyduje o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku jest dokument potwierdzający zatrudnienie, samozatrudnienie bądź samowystarczalność finansową zainteresowanego. W przypadku osób zatrudnionych jest to dokumentacja pracownicza, tj.: certyfikat WRS, odcinki z wypłatą (*payslips*), kontrakt, ewentualnie list od pracodawcy.

W przypadku osób samozatrudniających wniosek powinien zawierać tzw. *audited report* czyli raport audytowy, stwierdzający kondycję działalności gospodarczej aplikanta. Dokument taki przygotowany może być jedynie przez księgowego posiadającego określone kwalifikacje.

Jeśli jesteś zarejestrowany w Home Office (WRS) lub/i pracujesz w Wielkiej Brytanii przynajmniej 12 miesięcy możesz zwrócić się z wnioskiem o rezydenturę tymczasową,

GRAMDAN SOLICITORS

KANCELARIA PRAWNA

- » kupno i sprzedaż nieruchomości
- » kwestie imigracyjne
- » dzierżawa sklepów, biur i punktów usługowych
- » rozwody i prawo rodzinne
- » prawo polskie
- » odszkodowania powypadkowe

ROZMOWA W JĘZYKU POLSKIM

0754 9501 888 lub **0208 749 7282**

15 Old Oak Common Lane, London, W3 7EL (naprzeciwko Homebase na A40)

www.gramdansolicitors.co.uk e-mail: anna@gramdansolicitors.co.uk

używając formularza EEA1, który jest dostępny na stronie www.ukba.homeoffice.gov.uk/eucitizens/applyingundereuropeanlaw.

Podanie może obejmować również innych członków rodziny (współmatzonka oraz dzieci), jeśli są oni obywatelami Europejskiego Obszaru gospodarczego lub Szwajcarii.

Podanie należy odesłać pocztą na adres:

UK Border Agency

European Applications EEA1

PO Box 306, Dept 45, Liverpool L2 0QN

Można również umówić się osobiście na spotkanie w *Croydon Public Enquiry Office*, ale czas oczekiwania na wyznaczenie naj-

bliższego terminu może wynieść nawet dwa miesiące.

Public Enquiry Office

Lunar House, 40 Wellesley Road

Croydon CR9 2BY

Więcej informacji udzieli Biuro ds. Imigracyjnych: *Immigration and Nationality Enquiry Bureau - 0870 606 7766*.

W razie konieczności natychmiastowego odzyskania paszportu należy dzwonić pod numer *0845 010 5200* podając imię i nazwisko, datę urodzenia, narodowość, numer przesyłki, datę przestania dokumentów oraz numer referencyjny, jeśli się go posiada.

REZYDENCJA STAŁA

Po pięcioletnim ciągłym pobycie w Wielkiej Brytanii można się starać o rezydencję stałą.

Rezydencja przyznawana jest osobom, które nie przebywały w ciągu każdego kolejnego roku poza Wielką Brytanią przez więcej niż sześć miesięcy.

Wyjątkiem jest pojedyncza nieobecność trwająca do 12 miesięcy z ważnego powodu, takiego jak ciąża, poród, poważna choroba, studia, obowiązkowa służba wojskowa, szkolenie zawodowe czy praca za granicą.

Osoby ubiegające się o rezydencję muszą udowodnić, że w czasie pięcioletniego pobytu były zatrudnione, samozatrudnione, studiowały lub były niezależne finansowo.

Aby otrzymać dokument potwierdzający rezydencję stałą należy wypełnić formularz EEA3 (dostępny na stronie <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/eucitizens/applyingundereuropeanlaw> lub pod numerem telefonu *0845 010 5200*) i wysłać go *recorded* lub *special delivery* na adres *UK Border Agency*.

Podanie może obejmować również innych członków rodziny (współmatzonka oraz dzieci) jeśli są obywatelami Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii oraz

przebywają na terenie Wielkiej Brytanii.

Do formularza należy dołączyć dwa kolorowe zdjęcia i paszport (lub dowód osobisty) każdego członka rodziny wymienionego w podaniu, oraz oryginały dokumentów:

- » osoby zatrudnione: listy od pracodawców, P60, odcinki wypłaty (*pay slips*),
- » osoby samozatrudnione: formularze rozliczeniowe (*self-assessment forms*), faktury, potwierdzenie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, list od księgowego prowadzącego rozliczenia,
- » studenci: list z uczelni potwierdzający m.in. daty i kierunek studiów oraz potwierdzenie posiadania środków finansowych na utrzymanie,
- » osoby samowystarczalne finansowo: wyciąg z konta lub inny dokument potwierdzający posiadanie środków finansowych na utrzymanie,
- » emeryci - potwierdzenie otrzymywania renty.

Złożenie podania nie wiąże się z żadną opłatą.

W razie konieczności natychmiastowego odzyskania paszportu należy zadzwonić pod numer *0845 010 5200* podając imię i nazwi-

sko, datę urodzenia, narodowość, numer przesyłki, datę przesłania dokumentów oraz

numer referencyjny, jeśli się go posiada.

NABYCIE OBYWATELSTWA - NATURALIZACJA

Aby wystąpić o obywatelstwo brytyjskie, należy spełnić następujące warunki określone odpowiednimi przepisami:

- » wiek - minimum 18 lat,
- » poczytalność,
- » zamiar kontynuacji pobytu,
- » znajomość języka angielskiego i wiedza na temat życia w Wielkiej Brytanii,

- » *good character* - niekaralność, poszanowanie obowiązującego prawa,
- » okres pobytu w Wielkiej Brytanii minimum 5 lat przed złożeniem wniosku (3 lata dla osób pozostających w związku małżeńskim z obywatelem Wielkiej Brytanii).

Więcej informacji: <http://www.ukba.home-office.gov.uk/britishcitizenship/eligibility/naturalisation/standardrequirements>

PRAWA WYBORCZE

Zdnem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, Polacy uzyskali prawo do głosowania w wyborach lokalnych za granicą w okręgu miejsca zamieszkania. Lista wyborcza to spis osób uprawnionych do głosowania.

Wyborcy nie są rejestrowani automatycznie nawet jeśli opłacają *Council Tax*. Rejestracji można dokonać w dowolnym terminie, chociaż najczęściej urzędy dzielnicowe wysyłają formularze pocztą.

UWAGA!

Prawo nakłada na adresata obowiązek wypełnienia formularza, w przeciwnym razie może on zostać obciążony karą nawet do tysiąca funtów. Nie ignoruj listów zaadresowanych: The Present Occupier (obecny mieszkaniec)!

Można również ściągnąć pusty formularz rejestracyjny (np. ze strony www.polacyglosuja.org.uk) i następnie wystać go do lokalnego biura rejestracji wyborców.

Lista wyborcza dostępna jest w dwóch wersjach: pełnej i skróconej.

W wersji pełnej znajdują się dane wszyst-

kich wyborców. Wersja skrócona zawiera dane tych wyborców, którzy wyrazili na to zgodę. Lista wyborcza w wersji pełnej jest używana w celu przeprowadzenia wyborów, zapobiegania i wykrywania przestępstw oraz w przypadku weryfikacji kredytowej osób ubiegających się o kredyt mieszkaniowy.

Wersja skrócona listy dostępna jest dla ogólnych celów sprzedaży i może być wykorzystana do działalności handlowej, m.in. do marketingu.

Ostateczny termin rejestracji do głosowania może upływać na dwa miesiące przed wyborami. W Anglii i Walii biura rejestracji wyborców znajdują się przy radach lokalnych. Adresy i numery telefonów urzędów w Anglii, Szkocji i Walii na www.aboutmyvote.co.uk w Irlandii Północnej - www.eoni.org.uk.

Udział w wyborach lokalnych jest bardzo istotny z punktu widzenia interesów poszczególnych mniejszości narodowych. Głosując na kandydatów polskiego pochodzenia lub tych, którzy uwzględniają potrzeby polskiej społeczności, wpływasz na poprawę sytuacji wszystkich Polaków zamieszkujących dany rejon.

A D W O K A C I

AK ay · Pietron & Paluch

S O L I C I T O R S

Kupno i Sprzedaż Nieruchomości

• • • • • Conveyancing

Sporządzanie Testamentów

• • • • • Wills

Administracja Spadków

• • • • • Probate & Administration of Estates

Sprawy Lokatorskie

• • • • • Landlord & Tenant Matters

Rozwody

• • • • • Matrimonial

Kwestie Imigracyjne

• • • • • Immigration Advice

• • • • • Worker Registration Scheme (WRS)

• • • • • European Residence Permits

294 HIGH STREET • ACTON • LONDON W3 9BJ

TEL: 020 8992 9997 FAX: 020 8993 5698 E-MAIL: info@akpp.co.uk